

Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet proposition 2014/15:40 Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle.

I propositionen föreslås att skattebefrielsen för bränsle som förbrukas i luftfartyg, skepp och båtar ska begränsas. Genom förslaget klargörs att skattebefrielse endast kan ges när luftfartygen, skeppen eller båtarna används för transport av passagerare eller varor mot ersättning eller tillhandahållande av andra tjänster mot ersättning, av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning eller för yrkesmässigt fiske. Dessutom föreslås att skattebefrielse ska ges för bränsle som förbrukas av frivilliga försvarsorganisationer och för bränsle som ideella organisationer förbrukar vid sjöräddning, brandövervakning och liknande verksamhet eller övning och utbildning för sådan verksamhet. Skattebefrielsen åstadkoms på samma sätt som tidigare.

Förslaget är en följd av EU-domstolens domar i mål C-79/10 och C-250/10 och innebär en anpassning till EU-rätten.

Förslaget medför en ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.

Utskottet avstyrker den motion som lämnats i ärendet.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	9
Propositionen	9
Följdmotionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:40 och avslår motion 2014/15:3033 av Lena Ek och Anders Åkesson (C).

Stockholm den 5 mars 2015

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M), Olof Lavesson (M), Anna Hagwall (SD), Maria Plass (M), Hannah Bergstedt (S), Helena Bouveng (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Mats Persson (FP), Daniel Sestrajcic (V), Aron Modig (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Jörgen Hellman (S) och Janine Alm Ericson (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2014/15:40 Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle och motion 2014/15:3033 av Lena Ek och Anders Åkesson (båda C) som väckts med anledning av propositionen.

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Utskottet har uppvaktats i ärendet av representanter för Skärgårdarnas Riksförbund och tagit emot vissa skrivelser.

Bakgrund

Reglerna om beskattning av bränsle som förbrukas i luftfartyg, skepp och båtar finns i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE. Skattebefrielse från energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt ges när luftfartygen, skeppen eller båtarna används för annat än privat ändamål (6 a kap. 1 § 3–5 a LSE). Skattebefrielsen åstadkoms antingen genom en avdragsrätt eller genom ett återbetalningssystem, beroende på bl.a. bränsleslag och vem som köper respektive förbrukar bränslet.

Vid införandet av reglerna gjordes i fråga om gränsdragningen mellan privat och kommersiellt ändamål bedömningen att flygningar m.m. som görs av ett företag med egna luftfartyg och som avser transporter i den egna verksamheten får anses vara för kommersiellt ändamål och medföra skattefrihet (prop. 2007/08:122 s. 15).

När det gäller sjöfart har Skatteverket bedömt att bränsle som förbrukas i transporter i yrkesmässig verksamhet, exempelvis transporter som hantverkare gör i sin verksamhet, är skattebefriat (RSV 2002:18).

Bestämmelserna i LSE bygger på rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, nedan energiskattedirektivet (art. 14.1.b och c). Skattebefrielse ska ges för energiprodukter som levereras för användning som flygbränsle och för bränsle som används för sjöfart inom gemenskapens farvatten, inklusive fiske. Skattebefrielse ges dock inte för bränsle som används för privat nöjesflyg eller i privata nöjesfartyg.

EU-domstolen har i två avgöranden (C-79/10, Systeme Helmholtz GmbH mot Hauptzollamt Nürnberg, och C-250/10, Haltergemeinschaft LBL GbR mot Hauptzollamt Düsseldorf) tagit ställning till omfattningen av skattebefrielsen enligt artikel 14.1.b i energiskattedirektivet. I avgörandena uttalar EU-domstolen att reglerna om skattebefrielse måste tillämpas på samma sätt inom unionen för att säkerställa att konkurrensen inte snedvrids och att syftet med energiskattedirektivet inte är att skapa generella skattebefrielser. Reglerna om skattebefrielse måste därför tolkas restriktivt. I den förstnämnda domen uttalar

domstolen att verksamhet i form av att transportera medarbetare till kunder eller handelsmässor inte kunde jämföras med användningen av ett flygplan för kommersiella ändamål i den mening som avses i direktivet. I den mån luftfartsverksamheten inte användes direkt för att tillhandahålla en flygtjänst mot ersättning omfattas den följaktligen inte av skattebefrielsen. I det andra målet konstaterade domstolen att uthyrning i sig inte var användning för kommersiellt ändamål utan att det är avgörande hur den som hyrde planet använde det.

EU-kommissionen påpekade under 2013 att Sveriges tillämpning av skattebefrielsen för flygbränsle är generösare än energiskattedirektivets regler, som de tolkats i de ovannämnda avgörandena från EU-domstolen, och att det kan misstänkas att samma gäller för fartygsbränsle. EU-kommissionen överväger därför att vidta åtgärder, däribland att inleda ett överträdelseärende. Den dåvarande regeringen har meddelat EU-kommissionen att de svenska reglerna ska ses över och ändras senast den 1 juli 2015.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en begränsning av skattebefrielsen för bränsle som förbrukas i luftfartyg, skepp och båtar. Genom förslaget klargörs att skattebefrielse endast kan ges när luftfartygen, skeppen eller båtarna används för transport av passagerare eller varor mot ersättning eller tillhandahållande av andra tjänster mot ersättning, av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning eller för yrkesmässigt fiske. Dessutom föreslås att skattebefrielse ska ges för bränsle som förbrukas av frivilliga försvarsorganisationer och för bränsle som ideella organisationer förbrukar vid sjöräddning, brandövervakning och liknande verksamhet eller övning och utbildning för sådan verksamhet. Skattebefrielsen åstadkoms på samma sätt som tidigare.

Förslaget är en anpassning till EU-rätten och medför en ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.

Utskottets överväganden

Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om begränsning av skattefriheten för bränsle som används i luftfartyg, skepp och båtar och avslår motionsförslaget om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en konsekvensanalys av förslagets effekter för näringsverksamheten i de svenska skärgårdarna m.m.

Propositionen

Regeringen konstaterar i propositionen att skattebefrielsen för flygbränsle och fartygsbränsle som används i luftfartyg, skepp och båtar efter EU-domstolens ställningstaganden i mål C-79/10 och C-250/10 har kommit att få för stort tillämpningsområde i svensk rätt. Av avgörandena följer att endast bränsle som förbrukas vid transport av passagerare eller gods mot ersättning eller utförande av tjänster som sker direkt mot ersättning ska skattebefrias. Reglerna om skattebefrielse för bränsle som används i skepp och båtar ska tolkas i ljuset av de ovannämnda avgörandena från EU-domstolen i fråga om flygbränsle. Om Sverige inte ändrar sina regler överväger EU-kommissionen att vidta åtgärder, exempelvis att väcka talan mot Sverige i EU-domstolen.

Regeringen föreslår därför i propositionen att skattebefrielsen för bränsle som används i luftfartyg, skepp och båtar ska gälla endast vid transport av passagerare eller varor mot ersättning eller tillhandahållande av andra tjänster mot ersättning, användning av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning, användning av frivilliga försvarsorganisationer, användning av ideella organisationer när de utför sjöräddning, brandövervakning och liknande verksamhet eller övar och utbildar sig för sådan verksamhet, samt vid yrkesmässigt fiske. Detta klargörs genom att en definition av begreppet ”användning för privat ändamål” införs i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Någon ändring är inte avsedd i fråga om bränsle som förbrukas i luftfartyg, skepp eller båtar när de används av offentliga myndigheter eller för offentliga myndigheters räkning. Skattebefrielsen omfattar således även fortsättningsvis de flygningar som på offentligt uppdrag utförs i privat eller ideell regi. Offentliga myndigheter har även rätt att använda skattefritt bränsle vid den egna användningen.

När det gäller yrkesmässigt fiske utförs i normalfallet inte själva transporten av fartyget eller själva fisket mot ersättning. I stället är det den eventuella fångsten som ger ersättning. Det finns dock inte något krav på att varje fisketur ska ge en fångst som säljs för att skattebefriat bränsle ska få användas.

Skattebefrielsen föreslås åstadkommas på samma sätt som tidigare. Förslaget innebär därför inte några ändringar i reglerna för den administrativa hanteringen. Någon ändring i ansvarsfördelningen mellan skattskyldiga och förbrukare är inte heller avsedd.

Förändringen innebär att transporter som ett företag utför inom den egna verksamheten, som inte innebär att företaget tillhandahåller tjänster eller transporter mot ersättning, inte längre blir skattebefriade. Beskattningen kommer således i viss utsträckning att bli beroende av hur verksamheten organiseras, och vissa transporter blir dyrare. Effekterna bedöms bli störst för företag som inte längre kommer att vara skattebefriade förbrukare, medan företag och organisationer som i dag använder bränsle för både privata och kommersiella ändamål redan tillämpar olika regler, varför effekterna antas bli mindre för dessa. Det är möjligt att antalet flygtimmar minskar, och sannolikt minskar utsläppen av koldioxid och kortlivade luftföroreningar samt buller. Miljöeffekterna bedöms dock vara små. De negativa konsekvenserna motiveras dock av den EU-rättsliga regleringen som Sverige har skyldighet att följa.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

Motionen

I motion 2014/15:3033 av Lena Ek och Anders Åkesson (båda C) anfördes att den begränsning av skattefriheten som föreslås i propositionen får betydande negativa konsekvenser för delar av den småskaliga näringsverksamheten i de svenska skärgårdarna. Motionärerna anser att förslaget medför en orättvis situation ur konkurrenssynpunkt för de näringsidkare vars enda rimliga alternativ är att sköta transporterna genom egna fartyg. Förslagets effekter för dessa småskaliga näringsidkare och för livet i skärgårdarna har inte beaktats av regeringen och redovisas inte i den presenterade konsekvensanalysen. Motionärerna menar därför att regeringen snarast, och innan förslaget träder i kraft, för riksdagen bör presentera en konsekvensanalys av vad förslaget om beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle innebär för näringsverksamheten i de svenska skärgårdarna, samt presentera förslag på hur eventuella negativa konsekvenser kan hanteras så att rättvisa och rimliga förutsättningar för näringsverksamheten och en levande skärgård kan bevaras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att reglerna om skattefrihet för flygbränsle och fartygsbränsle som används i luftfartyg, skepp och båtar mot bakgrund av EU-domstolens domar i mål C-79/10 och C-250/10 har kommit att få ett för stort tillämpningsområde i svensk rätt och att reglerna därför behöver ändras för att överensstämma med EU-rätten. Utskottet instämmer i regeringens bedömning att reglerna om skattefrihet för flygbränsle och fartygsbränsle som används i luftfartyg, skepp och båtar därför ska begränsas.

Utskottet noterar att förslaget, som anförs i propositionen, kommer att medföra att transporter som tidigare har kunnat genomföras med skattefritt bränsle kommer att bli dyrare. Även om de ökade bränslekostnaderna kan dras av i inkomstslaget näringsverksamhet kommer det att medföra en viss fördyring av transporter för dessa företag. Beskattningen kommer även till följd av förslaget att i viss mån bero på hur verksamheten organiseras, vilket särskilt kommer att påverka företag som saknar alternativ till att utföra transporter i egen regi eller där möjligheterna är begränsade. Utskottet delar dock regeringens bedömning att effekterna uppkommer som en konsekvens av Sveriges skyldighet att följa unionsrätten.

Utskottet vill dock peka på att reglerna om skattefrihet för bränsle fortfarande kommer att gälla i de fall företag utför transporter för offentliga myndigheters räkning. Detta omfattar bl.a. fall där företag utför transporter på uppdrag av offentliga organ, vilket kan röra såväl samhällsfunktioner som krisberedskap och räddningsverksamhet som miljövårdande och kulturbevarande verksamhet eller annan verksamhet som ligger inom det offentliga ansvarsområde. Vad som utgör användning för offentliga myndigheters räkning får emellertid avgöras i det enskilda fallet.

Med hänsyn till det som anförs ovan har utskottet inget att invända mot regeringens förslag. Utskottet tillstyrker därmed propositionen och avstyrker motionsförslaget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2014/15:40 Beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Följdmotionen

2014/15:3033 av Lena Ek och Anders Åkesson (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast, och innan förslaget träder i kraft, för riksdagen bör presentera en konsekvensanalys av vad förslaget om beskattning av flygbränsle och fartygsbränsle innebär för näringsverksamheten i de svenska skärgårdarna, samt bör presentera förslag på hur eventuella negativa konsekvenser kan hanteras så att rättvisa och rimliga förutsättningar för näringsverksamheten och en levande skärgård kan bevaras.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1776) om skatt på energi ska införas en ny paragraf, 1 kap. 11 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 §

Med användning av luftfartyg, skepp och båtar för privat ändamål avses annan användning än

1. transport av passagerare eller varor mot ersättning eller tillhandahållande av andra tjänster mot ersättning,

2. offentliga myndigheters användning eller användning för offentliga myndigheters räkning,

3. frivilliga försvarsorganisationers användning,

4. sjöräddning, brandövervakning och liknande verksamhet, eller övning och utbildning för sådan verksamhet, som utförs av ideella organisationer, eller

5. yrkesmässigt fiske.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.